
Revisionsrapport

***Granskning av delårs-
rapport 2012***

Klippans kommun

*Mattias Johansson
Alf Wahlgren*

10 oktober 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	4
3	Granskningsresultat	5
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	5
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Finansiella mål	7
3.2.2	Mål för verksamheten	7
3.3	Den översiktliga redogörelsens (förvaltningsberättelsens) innehåll och struktur	9
3.4	Resultatanalys	10
3.5	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	11

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2012-01-01 – 2012-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2012.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är negativt med -14 mnkr, vilket är 11 mnkr sämre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 9 mnkr.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- *I vår översiktliga granskning har det framkommit att kommunen inte periodiserat +15,5 mnkr i återbetalning från AFA Försäkring och slutavräkning av skatt med +8 mnkr. I övrigt har det i vår översiktliga granskning inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.*
- *Vi anser i likhet med tidigare år att kommunen vid upprättandet av delårsrapporten bättre bör ta hänsyn till större poster som ska periodiseras.*
- *Resultatet i delårsrapporten är inte fullt ut förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Vi bedömer att med hjälp av återbetalda sjukförsäkringspremier på 15,5 mnkr kommer kommunen troligen att nå ett positivt resultat 2012 men inte klara balanskravet. Målet avseende låneskulden ska slutligt mätas 2014 men bedöms inte uppnås 2012.*
- *Vi bedömer att resultaten i delårsrapporten till viss del är förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten och att förutsättningar saknas för att ett av målen kommer att uppnås. För de två mål som bedöms bli delvis uppnådda går det inte att utläsa vad som saknas för att de ska uppnås.*
- *I delårsrapporten saknas balanskravsutredning, dock har kommunen angivit att det finns risk att kommunen inte klarar balanskravet för 2012. Anledningen till att kommunen prognostiserar ett positivt resultat på 9 mnkr och samtidigt prognostiserar att inte klara balanskravet beror på att kommunstyrelsen anser att återbetalningarna från AFA försäkring på 15,5 mnkr ska frånräknas i balanskravsutredningen. Vi ställer oss frågande till den bedömningen då detta är en intäkt som tidigare redovisats som*

kostnad och som då ingick i balanskravsresultatet. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen bör utreda huruvida utbetalningen från AFA försäkring ska frånräknas balanskravsutredningen i det kommande årsbokslutet.

- *I delårsrapporten saknar vi detaljerade analyser på de prognostiserade underskotten i nämnderna. Vidare saknar vi kvantifierade åtgärdsplaner för att i möjligaste mån eliminera befarat underskott. Det är viktigt att nämnderna agerar vid befarat underskott och vidtar åtgärder för att återställa underskottet.*

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Analys av relevanta dokument
- Granska specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa en rättvisande redovisning
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Granska om måluppfyllelsen redovisas på ett sådant sätt, så att den medger att fullmäktige ges tillräckliga förutsättningar för att bedöma periodens måluppfyllelse.

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på detaljgranskning.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti 2012 vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Anvisningar och tidplan för upprättande av delårsrapporten har lämnats ut till berörda.

Resultatet för perioden januari – augusti uppgår till -14 mnkr. Prognosen enligt delårsrapporten visar på ett resultat om +9.

Kommunens delårsrapport består förutom översiktlig redogörelse (förvaltningsberättelse) av verksamhetsanalys och räkenskaper. Till resultat- och balansräkning saknas tillräckligt med upplysningar, dock har detta förbättrats jämfört med föregående år. Det finns inte heller en balanskravsutredande tabell. Balanskravet kommenteras endast i text.

Redovisningsprinciper för upprättande av delårsrapporten saknas. Periodiseringar av intäkter/kostnader har inte fullt ut beaktats i upprättandet av delårsrapporten. Väsentliga felperiodiseringar som identifierats i delårsbokslutet är slutreglering av skatt från tidigare år på +8 mnkr samt återbetalning från AFA försäkring på +15,5 mnkr. Även på kostnadssidan sker enbart sporadiska periodiseringar exempelvis periodiseras inte semesterlöner.

Av delårsrapporten framgår att kommunen har tagit hänsyn till båda posterna i prognosen för 2012. Vi har tagit del av beskedet från AFA där det uppges att återbetalning av premier hänförliga till 2007 och 2008 kommer att återbetalas med start i november och beräknas vara återbetalda innan årets slut. Där framgår även att det preliminära belopp som Klippans kommun beräknas få tillbaka uppgår till totalt 15 645 121 kr.

Den 15 juni 2012 gav Rådet för kommunal redovisning (RKR) ut ett yttrande med anledning av att AFA Försäkring betalar tillbaka premier från 2007 och 2008. Enligt RKR ska de premier som AFA försäkringars styrelse beslutat återbetala intäktsredovisas som verksamhetens intäkter i resultaträkningen. I linje med RKR 18 ska detta ske så fort beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer kommunen tillhanda. Vidare bör det bli aktuellt att klassificera posten som en jämförelsestörande post enligt RKR 3.1. Även den slutavräknade skatten bör med hänvisning till RKR 4.2 och god kommunalredovisningssed periodiseras i delårsbokslutet.

I delårsrapporten saknas ett avsnitt om kommunens samlade verksamhet och sammanställd redovisning har inte upprättats. Dock har bolagens delårsrapporter bilagts delårsrapporten.

Av investeringsredovisningen framgår en minskning av kommunens investeringar 2012 jämfört med föregående år. Dock är kommunens investeringstakt fortsatt hög under 2012. I delårsrapporten redovisas investeringarna till 34,1 mnkr och prognos på 73,8 mnkr.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det framkommit att kommunen inte periodiserat +15,5 mnkr i återbetalning från AFA Försäkring och slutavräkning av skatt med +8 mnkr. I övrigt har det i vår översiktliga granskning inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi anser i likhet med tidigare år att kommunen vid upprättandet av delårsrapporten bör ta bättre hänsyn till större poster som ska periodiseras.

Det viktigaste syftet med den lagstadgade delårsrapporten är att ge fullmäktige möjlighet att använda den som ett underlag för styrning, ledning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten. Vår bedömning är att delårsrapporten lever upp till detta syfte vad avser prognos 2012.

Upplysningar i delårsrapporten har i år utökats och vi rekommenderar kommunen att fortsätta utveckla sina upplysningar till väsentliga poster i resultaträkningen, balansräkningen och kassaflödesrapporten.

3.2 God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten i Klippans kommun är upprättad utifrån kommunfullmäktiges övergripande finansiella mål och övergripande verksamhetsmål, vilka bedömts vara särskilt viktiga för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning.

3.2.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2012:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2012	Utfall i prognos 2012	Måluppfyllelse
Årets resultat ska vara positivt samt täcka eventuella underskott från tidigare år.	Resultatet per augusti månad uppgår till -13,6 mnkr och prognosen för helåret landar på 9,2.	Med hjälp av återbetalda sjukförsäkringspremier från AFA på 15,5 mnkr kommer kommunen troligen att nå ett positivt resultat 2012 men inte klara balanskravet
Låneskulden ska vid mandatperiodens slut 2014 inte överstiga 21 mnkr.	Total långfristig skuld exkl. nytt äldreboende och lån för energisparande åtgärder uppgår 2012-08-31 till 22,5 mnkr.	Målet uppnås inte under 2012 och ska slutligt mätas 2014.

Bedömning

Resultatet i delårsrapporten är inte fullt ut förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Vi bedömer att med hjälp av återbetalda sjukförsäkringspremier på 15,5 mnkr kommer kommunen troligen att nå ett positivt resultat 2012 men inte klara balanskravet. Målet avseende låneskulden ska slutligt mätas 2014 men bedöms inte uppnås 2012.

3.2.2 Mål för verksamheten

Det finns fem övergripande verksamhetsmål för år 2012 vilka bedömts vara särskilt viktiga för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning:

- Verksamheterna ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning och förmåga till anpassning och omprövning.
- Medarbetarna skall stödjas i att se verksamheterna som delar i en helhet och därmed stärka kommunens varumärke.

- Genom förebyggande och hälsofrämjande insatser förbättra livskvaliteten för kommunens invånare. Detta sker genom fördjupad samverkan med övriga förvaltningar och myndigheter, föreningsliv och frivilligorganisationer.
- Vi skall ligga i framkant inom energisektorn genom hushållning och omställning till ickefossila bränslen.
- Vi vill utveckla dialogen med kommuninvånarna för att öka inflytandet och anpassa verksamhetens innehåll med hänsyn till samhällsutveckling och den lokala kulturen. De som möter oss skall vara nöjda och trygga med bemötande och tjänster samt erbjudas möjlighet till ökad valfrihet.

I delårsrapporten kommenteras respektive mål och av redovisningen framgår att olika aktiviteter pågår som stödjer måluppfyllelsen.

Bedömning

I delårsrapporten framgår kommunens egen bedömning av måluppfyllelse. Två av de fem övergripande verksamhetsmålen bedöms som uppnådda.

Målet att: ”Verksamheterna ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning och förmåga till anpassning och omprövning” bedöms inte uppnås för de två stora nämnderna och heller inte för kommunen som helhet.

Målet att: ” Genom förebyggande och hälsofrämjande insatser förbättra livskvaliteten för kommunens invånare” bedöms bli delvis uppnått under året beroende på att önskvärda folkhälsomål inte nåtts.

Målet att: ”Vi skall ligga i framkant inom energisektorn genom hushållning och omställning till ickefossila bränslen” bedöms delvis uppnått.

Vi noterar att årets delårsrapport knyter an till förra årets förbättring av måluppföljningen både avseende beskrivning av vidtagna åtgärder samt kopplingen till gjord bedömning. Vi vidhåller dock att fullmäktige ges en bättre möjlighet att förstå och kunna bedöma måluppfyllelsen om målen kopplas till olika nyckeltal.

Vi bedömer att resultaten i delårsrapporten till viss del är förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten och att förutsättningar saknas för att ett av målen kommer att uppnås. För de två mål som bedöms bli delvis uppnådda går det inte att utläsa vad som fattas för att de ska uppnås.

3.3 Den översiktliga redogörelsen (förvaltningsberättelsens) innehåll och struktur

I förvaltningsberättelsens inledning kommenteras kommunernas ekonomi och för Klippans kommun bedöms: ”att vi måste vara flexibla och ha reserver att ta till om det hastigt svänger i konjunkturen.”

Förvaltningsberättelsen innehåller också en kortfattad redogörelse för viktiga händelser under året. Bland annat nämns att stora satsningar på fastighetsunderhåll och förbättringar har fortsatt under året med bland annat omfattande förbättringar på Snyggatorpsskolan. Under våren har samtliga administrativa enheter inom kommunstyrelsen samt plan- och byggkontoret slagits samman till en ny kommunledningsförvaltning.

I avsnittet nämndernas ekonomiska resultat prognostiseras för helåret ett samlat resultat för nämnderna på -14,8 mnkr. Merparten av underskottet är hänförligt till socialnämndens prognostiserade underskott på -8,8 mnkr och barn- och utbildningsnämndens underskott på -6,7 mnkr.

Kommunens sjukfrånvaro kommenteras under avsnittet Personal och visar att sjukfrånvaron minskat marginellt. För perioden uppgick sjukfrånvaron till 4,0 % vilket är en minskning i förhållande till samma period förra året då sjukfrånvaron uppgick till 4,07 %. Sjukfrånvaron per åldersgrupp visar på en tydlig sänkning av sjukfrånvaron för åldersgrupperna <29 år samt 30-49 år. Fortfarande har kvinnor högre sjukfrånvaro än män.

I framtidsbedömningen som görs för år 2013 nämns att budgeten för 2013 ser något bättre ut än budgeten för innevarande år. Dock förutsätter det en positiv konjunkturutveckling och att balans uppnås i socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens verksamheter. Politikens ambition att framöver satsa på skolan och lärarna samt det nya äldreboendet kommer att innebära påfrestningar för kommunens ekonomi.

3.4 Resultatanalys

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2012 jämfört med motsvarande period 2011, prognos 2012, budget 2012 samt utfallet 2011.

Resultaträkning, mkr	Delår 2011	Delår 2012	Budget 2012	Prognos 2012	Avvikelse budg/prog
Verksamhetens intäkter	129,9	129,0	229,5	229,5	0
Verksamhetens kostnader	-591,9	-594,9	-906,3	-925,0	-18,7
Avskrivningar	-22,3	-23,0	-36,7	-34,9	1,8
Verksamhetens nettokostnader	-484,3	-488,9	-713,5	-730,4	-16,9
Skatteintäkter	327,3	344,0	519,7	527,6	7,9
Kommunalekonomisk utjämning	132,1	132,0	197,9	198,1	0,2
Finansiella intäkter	2,6	3,1	10,5	10,6	0,1
Finansiella kostnader	-2,9	-3,7	-13,6	-12,3	1,3
Resultat före extra ordinära poster	-25,2	-13,6	1,0	-6,3	-7,3
Jämförelsestörande post	0,0	0,0	0,0	15,5	15,5
Årets resultat	-25,2	-13,6	1,0	9,2	8,2

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 9 mnkr, vilket är 8 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med – 17 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 8 mnkr högre än budgeterat
- Jämförelsestörande post i form av återbetalning av sjukförsäkringspremier med 16 mnkr

Avvikelsen för verksamhetens nettokostnader förklaras i huvudsak av avvikelser i för nämnderna som kommenteras under 3.5.

Kommunens nettokostnader uppgår till 102,7% (105,4%) av skatteintäkter och generella statsbidrag per 31 augusti 2012. Prognosen innebär att nyckeltalet sjunker till 98,7%. Detta innebär att kommunen fram till augusti inte klarat av bedriva den löpande verksamheten med skatteintäkter och statsbidrag medans prognosen pekar på att så kommer att ske för 2012. Dock ska det beaktas att kommunen kommer erhålla 24 mnkr i form av skatt och pengar från AFA försäkringen som borde varit med i delårsbokslutet.

I delårsrapporten saknas balanskravsutredning, dock har kommunen angivit att det finns risk att kommunen inte klarar balanskravet för 2012. Anledningen till att kommunen prognostiserar ett positivt resultat på 9 mnkr och samtidigt prognostiserar att inte klara balanskravet beror på att kommun styrelsen anser att återbetalningarna från AFA försäkring på 15,5 mnkr ska frånräknas i balanskravsutredningen. Vi ställer oss frågande till den bedömningen då detta är en intäkt som tidigare redovisats som kostnad och som då ingick i balanskravsresultatet. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen bör utreda huruvida utbetalningen från AFA försäkring ska frånräknas i balanskravsutredningen i det kommande årsbokslutet.

Om balanskravsutredningen i årsbokslutet visar ett negativt resultat så ska fullmäktige anta en åtgärdsplan hur återställande ska ske. Detta ska redovisas i årsredovisningen och åtgärdsplanen ska visa hur ett återställande ska ske inom de tre år som kommunallagen föreskriver.

3.5 Styrelsens och nämndernas budget-uppföljning och prognos

Prognosen för nämndernas driftredovisning 2012 visas i nedanstående tabell:

Budget och utfall, mkr	Delår 2011	Delår 2012	Budget 2012	Prognos 2012	Avvikelse budg/prog 2012
Kommunstyrelsen	-45,7	-38,7	-60,1	-59,3	0,8
Plan- och byggnämnd	-1,6	-1,1	-2,4	-2,1	0,3
Kultur- och fritidsnämnd	-23,2	-24,4	-36,4	-36,8	-0,4
Barn- och utbildningsnämnd	-221,4	-231,5	-325,5	-332,2	-6,7
Socialnämnd	-187,1	-187,3	-268,6	-277,4	-8,8
Räddningsnämnd	-6,6	-6,6	-10,6	-10,6	0,0
Revisionen	-0,2	-0,3	-0,7	-0,7	0,0
Totalt nämnderna	-485,8	-489,9	-704,3	-719,0	-14,8

Av tabellen framgår att avvikelsen i prognosen mot budget är negativ med -14,8 mnkr. Socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden uppvisar tillsammans ett prognostiserat underskott på -15,5 mnkr.

Av delårsrapporten framgår att barn- och utbildningsnämndens underskott på -6,7 mnkr till i stort sätt är jämnt fördelat mellan gymnasiet (-2,9 mnkr), grundskolan (1,9 mnkr) och förskolan (-1,9 mnkr). Vidare räknas upp en rad åtgärder för att minska nämndens kostnader dock saknas beräkning på hur mycket nämnden bedömer kunna spara på dessa åtgärder.

Socialnämndens prognostiserade underskott på -8,8 mnkr beror, enligt delårsrapporten, bland annat på ett underskott på -4,7 mnkr för placering av barn och ungdomar på institution eller familjehem. Resterande underskott kan härleds till flertalet olika orsaker. Vidare räknas upp ett antal åtgärder som ska bidra till en budget i balans 2013, dock saknas något avseende 2012 samt bedömning av hur mycket nämnden bedömer att dessa åtgärder ger i minskade kostnader.

I delårsrapporten saknar vi detaljerade analyser på de prognostiserade underskotten i nämnderna. Vidare saknar vi kvantifierade åtgärdsplaner för att i möjligaste mån eliminera befarat underskott. Det är viktigt att nämnderna agerar vid befarat underskott och vidtar åtgärder för att återställa underskottet.

2012-10-10

Mattias Johansson
Projektledare

Alf Wahlgren
Uppdragsledare